

Ὁ Βάρνης Φιλόθεος βεβαιοῖ ὅτι παρεγένετο εἰς τὸ χωρίον Θεραπειά ὅπου ἐθεώρησεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἁγίου Κυζίκου Ἀγαπίου ὅλους τοὺς λογαριασμούς, τοὺς ὁποίους εἶχε μετ' αὐτοῦ τοὺς σχετιζομένους μὲ χρηματικὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ὁ πρῶτος εἶχεν ἀποστείλει ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ Βάρνης πρὸς τὸν δεύτερον ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους 1789 μέχρι τοῦ τρέχοντος 1790. Μετὰ λοιπὸν τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ποσῶν, ἅτινα κατεβλήθησαν ἔναντι τῶν πρὸς τοὺς δανειστάς του ὀφειλομένων τόκων, τῶν ζητομιρίων, χαρατζίων καὶ ἐτησίων εἰσφορῶν χάριν τῆς σχολῆς, τῶν καταβληθέντων εἰς τὸ κοινὸν τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἔμεινεν ὑπόλοιπον ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκ γροσίων τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων. Ταῦτα δηλοῖ ὁ Φιλόθεος ὅτι κατέβαλεν ἀμέσως εἰς αὐτὸν ὁ Ἀγάπιος, καὶ δὴ τὰ μὲν δύο χιλιάδες πεντακόσια γρόσια δι' αὐλικῶν ὁμολογιῶν τῆς ἐπαρχίας τοῦ πρώτου Βάρνης, τὰ δὲ χίλια διὰ χρεωστικῆς ὁμολογίας τοῦ Νικολάκη Τζίκη. Τοιοῦτοτρόπως ἐξωφλήθη πλήρως ὁ Φιλόθεος παρὰ τοῦ Ἀγαπίου καὶ οὐδὲν ἀπολύτως ἔχει νὰ λαμβάνῃ παρ' αὐτοῦ. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τούτου συνετάχθη καὶ παρεδόθη εἰς τὸν Ἀγάπιον, πρὸς ἀσφάλειάν του, τὸ παρὸν ἐξοφλητικὸν γράμμα, ὑπογεγραμμένον καὶ ἐσφραγισμένον διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ ὑπογράφοντος.

Τὸ ἔγγραφον παρουσιάζει τὸ ἑξῆς ἐνδιαφέρον: μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Ἀγάπιος ἦτο καὶ ἐν ἔτει 1790 συνοδικός, προσαγορευόμενος διὰ τοῦτο *γέρων* (στίχ. 4). Βλέπε καὶ 83 (ἔτους 1780). Νομίζω δὲ ὅτι ἀποτελεῖ καὶ ἄλλην ἀπόδειξιν περὶ τοῦ ὅτι τὰ *ζητομίρια* ἦσαν ποσὰ καταβαλλόμενα ἐτησίως εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ὑπὸ τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν μητροπολιτῶν. Βλέπε 81. Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ αὐτοὶ εἰσέφερον ὠρισμένον ποσὸν ἐτησίως καὶ πρὸς συντήρησιν τῆς πατριαρχικῆς σχολῆς. Τοῦτο νομίζω ὅτι νοεῖται διὰ τοῦ: *ἐτησίῳ τῆς σχολῆς* τοῦ στίχ. 11. Πατριαρχικὴ δὲ ἦτο ἡ γνωστὴ ὡς «Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ» ἢ καὶ «Πατριαρχικῇ Ἀκαδημίᾳ» περὶ ἧς καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἰδρύσεώς της, βλέπε Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑ *Σχεδιάσμα περὶ τῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ἔθνει καταστάσεως τῶν γραμμάτων ἀπὸ Ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως (1453 μ. Χ.) μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνεστώσης (ΙΘ') ἑκατονταετηρίδος*, Κωνσταντινούπολις 1867, σελ. 14 ἐπ., παρ' ᾧ, σελ. 32 ἐπ., καὶ περὶ ἄλλων σχολῶν περὶ τὴν Βασιλεύουσαν λειτουργησασῶν ἐπίσης CHR. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ, *Die pädagogischen Anschauungen des Adamantios Korais und ihr Einfluss auf das Schulwesen und das politische Leben Griechenlands nebst einem Abriss der geschichtlichen Entwicklung des griechischen Schulwesens von 1452 bis 1821*, Leipzig 1908, σελ. 16. Φαίνεται ὅτι πρὸς συντήρησιν τῆς σχολῆς ταύτης ἕκαστος τῶν ἀρχιερέων ὑπεχρεώθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1691, ὅτε ὁ Πατριάρχης Καλλίνικος συνέστησε καὶ αὐτὸς

τὴν ἐπὶ εἰκοσαετίαν κεκλεισμένην σχολήν, ὅπως εἰσφέρει κατ' ἔτος, ἀναλόγως πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ καὶ τὴν κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας του, ὠρισμένον χρηματικὸν ποσόν: ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ, *Τὰ μετὰ τὴν Ἀλωσιν (1453-1789)*, ἔκδ. Ἀρχ. Γερμανοῦ Ἀφθονίδου, Κωνσταντινούπολις 1870, σελ. 209· Μ. ΓΕΔΕΩΝ, *Χρονικὰ τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας*, Κωνσταντινούπολις, ΑΩΠΓ', σελ. 232 ἐπ., συμπληροῦντα ἐν σελ. 220 σημ. 1, σελ. 223 σημ. 1, σελ. 226 σημ. 1 καὶ 2, σελ. 227 σημ. 2, σελ. 228 σημ. 1, σελ. 229 σημ. 1, σελ. 231 σημ. 1 καὶ σελ. 232 σημ. 2, τὸν κατάλογον τῶν ὑπὸ τοῦ Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑ, αὐτόθι, σελ. 37 ἐπ. ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ὑπ' αὐτοῦ σημειουμένων ὡς ἰδρυθεῖσων κατὰ διαφόρους ἐποχὰς σχολῶν.

Ἡ ἀπόδοσις τῶν εἰς πίστωσιν τοῦ Φιλόθεου ἀπομεινάντων τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων γροσίων ἔγινε τὸ μὲν δι' αὐλικῶν ὁμολογιῶν τῆς ἐπαρχίας Βάρνης (στίχ. 15), τὸ δὲ διὰ χρεωστικῆς ὁμολογίας τοῦ.... Τζίκη (στίχ. 16). Τοῦτο σημαίνει δύο τινὰ· εἴτε ὅτι ἐπεστράφησαν εἰς τὸν Φιλόθεον ὁμολογίαι ἀντιπροσωπεύουσαι ποσὸν γροσίων δύο χιλιάδων πεντακοσίων ἅτινα ὥφειλεν ὁ Φιλόθεος πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον ἢ πρὸς ἄλλον ἢ ἄλλους τινάς, ἢ πρὸς τὸν Ἀγάπιον (καίτοι τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι ὀλιγώτερον πιθανόν), καθὼς καὶ μία χρεωστικὴ τοῦ Νικολάκη Τζίκη, ἀντιπροσωπεύουσα ποσὸν χιλίων γροσίων, ἅτινα αὐτὸς ὥφειλεν εἰς τὸν Ἀγάπιον καὶ ἤδη θὰ πληρώσῃ εἰς τὸν Φιλόθεον, ἢ ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος, φερέγγυος ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ κοσμητικοῦ ἐπιθέτου δι' οὗ τιτλοφορεῖται, ἀνέλαβε νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν εἰς τὸν Ἀγάπιον. Εἴτε ὅτι διὰ τοῦ αὐλικαὶ ὁμολογίαι (περὶ ὧν βλέπε καὶ 81) νοοῦνται ὁμολογίαι χρεωστικαὶ τοῦ Ἀγαπίου πρὸς τὴν μητρόπολιν Βάρνης, καίτοι τοῦτο μοῦ φαίνεται ὀλιγώτερον πιθανόν.

Ὡς ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Μ. ΚΑΛΙΝΔΕΡΗ, *Τὰ λυτὰ ἔγγραφα τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης*, Θεσσαλονίκη 1951, σελ. 119, 60 (τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1790) δημοσιευομένης ἐν περιλήψει ἐπιστολῆς τοῦ Κοζάνης καὶ Σερβίων Θεοφίλου πρὸς τὸν Ἀγάπιον προκύπτει, ὁ τελευταῖος οὗτος προθύμως ἐξυπηρετεῖ συναδέλφους του, διανέμων εἰς πιστωτῶν ποσὰ ἀποστελλόμενα αὐτῷ διὰ τόκους δανείων ἢ ὀφειλῶν των. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὸ παρὸν δὲ ἔγγραφον συνετάχθη εἰς τὰ Θεραπειά, προάστιον καὶ θέρετρον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦτο δὲ εἶναι τοῦ ἔτους 1890 καὶ ἐκεῖνο τοῦ 1780, προκύπτει, νομίζω, ὅτι ἔδρα τοῦ Κυζίκου ἦτο ἡ Κωνσταντινούπολις.

Περὶ τῆς τουρκικῆς φράσεως *γενόμενος Ἰμπρὰ βὲ Ἰσκάτ ἀμμεῖ δαβαδάν, βὲ καφέϊ μονταλαμπαντὰν* τοῦ στίχου 19-20 βλέπε 77 καὶ 88.

1 † ἡ ταπεινότης ἢ ἐμὴ διὰ τοῦ παρόντος ἐπισφραγίστου, καὶ ἐνυπογράφου ἐξοφλητικοῦ

2 αὐτῆς γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι παραγενόμενος ἤδη εἰς χωρίον Θερα-

3 πεία, ἐθεώρησα με(τὰ) τοῦ πανιερωτάτου, καὶ σεβασμιωτάτου μοι δεσπότην, καὶ